

ՊԱՅՄԱՆՔ

Տարեկան գին 4. Պայմանագրի 8 ՄԷՃ.
Չ Գաւառաց 10 ՄԷՃ.
Վեցամսեայ 4. Պայմանագրի 4 ՄԷՃ.
Չ Գաւառաց 5 ՄԷՃ.
Իւրաքանչիւր թերթի գին 60 փրց.
Երանուցման տողը մէկ անգամի հաւ.
Տար 3 զուրուշ, երկու անգամի հաւ.
Տար 2 զուրուշ, աւելի անգամներու
համար դատ սակարկութիւն կրկնայ:

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 11 ՄԱՅԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ
ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 17 մայիս.
Տեղաւոր լրագրին խաղին նայելով աղ-
դային ժողովոյ երկու կեդրոններէն մար-
դիկ առնելով նախարարութիւն մը կող-
մելու համար Պ. Կուլաբի քրտնաբեր
չէ յաջողեր:

Վիեննա 18 մայիս.
Պորտան թոյլ է և միայն Աւսթրո-
Օթման Պանքային բաժնէնքը փնտռուե-
ցան այս լուրին վրայ թէ յիշեալ Պանքա-
յին Լոնտոնի Օթմանեան կայսերական
Պանքային հետ ըրած բանակցութիւննե-
րը լաւ ճանաչու մէջ են:

Դաշտերուն մէջ ցուրտը նորէն սկսաւ:
Հունգարիոյ մէջ ձիւն տեղալով յառաջի-
կայ հնձոց համար երկիւղ կայ:

Պէրլին 18 մայիս.
Արեւիմ կոմսը կայսեր հրամանաւ առ-
ժամանակեայ կերպիւ պաշտօնէ քաղաք-
աւ վիճակի մէջ դրուեցաւ:

Փարիզ 18 մայիս.
Կը հաւատեն թէ Պ. Թիէր խոր-
տուէր Պ. Տիւրքիոյ որ Պ. Կուլաբի կող-
մէ ուզած նախարարութեան մէջ մտնէ:
Կարծիք կայ թէ Պ. Պորլի հրաժարե-
լուն վրայ ընտրական օրինաց ծրարելը
մէկ կողմ դրուեր է:

Փարիզ 19 մայիս.
Դոր նախարարութեան կազմութեան
նը վրայ դեռ որոշ բան մը չկայ:

Վիեննա 19 մայիս.
Կայսերի մէջ գետերն յորդելով մեծ
աւերմունքը ըրին:

Պրիւպա 19 մայիս.
Քոնստանտնուպոլիսը Միւսուտա մտաւ:
Տոն Գարուսի բանակեալը Էսթէլա փա-
խաղրեցաւ:

Լոնտոն 19 մայիս.
Ռուսիոյ կայսրը Լոնտոնի արհես-
տաւորաց ուղերթին պատասխանելով ը-
ստաւ թէ Անգլիոյ մայրաքաղաքին մէջ Ի-
րեն եղած սիրտով ընդունելութիւնը
Ռուսիոյ և Անգլիոյ մէջ բարեկամութեան
կապերը պիտի ամրապնդէ:

Լոնտոն 19 մայիս.
Յոստիլիոյ աշխատեցողութեան փոխա-
դարձ այցելութիւն պիտի տայ Ռուսիոյ
կայսեր:

Երէկ նախաձեռն մեղաւ Լորտ քաղա-
քապետին պատարտ: Աւելցանող կայսրն
և Լորտ քաղաքապետը բաժակ առաջար-
կեցին առթիւ Անգլիոյ և Ռուսիոյ մէջ
կեցած բարեկամական յարաբերութեանց
վրայ խօսեցան:

Փարիզ 19 մայիս.
Դոր նախարարութեան կազմութիւն-
նը գծարարութեանց կը հանդիսի միշտ
Պ. Ռուէ աղգային ժողովոյ լուծումը պա-
հանջող նախարարութիւն մը կազմել կա-
ռաջարկէ:

Երեք առաջարկութիւն ներկայացաւ
աղգային ժողովոյ լուծումը պահանջող:

Մատրիս 19 մայիս.
Բարրոսեանք մինչև Էսթէլա քաղաքին
վիեննա 20 մայիս:

Օսմանեան ֆոնտոնները կը բռնուին:
Հունքին երեւոյթը բարեւոր է:
Տըքադի դուքան համոզեց զՄարք-
Մահման մարաջախտ որ կղերական կու-
սակցութեան մարդոց օրէն նախարարութիւն
կազմելէ ետ կենայ և հանրապետական-
ներէ կազմէ:

Պէրլին 20 մայիս.
Կառավարութեան կողմակից լրա-
դիւրը Գալլիոյ ներքին աշխարհավարու-
թեան մէջ կնճիւններ կը նշմարեն:

Լիւպեք 20 մայիս.
Գետոյ յորդելուն պատճառաւ մեծ
երկաթուղիներն անանցանելի եղած են:

Սթէն 20 մայիս.
Կը հաստատեն թէ Թուրքիոյ դեռա-

պանը բողոքեր է հենեակաւ դատարա-
նաց որոշմանը դէմ, որ Տըքթոր Զիմա-
նին հին Տրոփազայէն վերադարձ հնու-
թիւններն արդեւքի տակ դնելու համար
Թուրքիոյ դեպտանտան ըրած խնդիրը
մերժած էր:

Լոնտոն 21 մայիս.
Երէկ 529000 լիրա մտաւ Անգլիոյ
Պանքան:

Ռուսիոյ կայսրը Կրասնոյնէն նաւ
նստելով Հոլանտա գնաց, ուր զրոյց կայ
թէ վեհապետաց տեսակցութիւն մը տե-
ղի պիտի ունենայ:

Թագուհին Բեդրապուրի գնացած ա-
տեն քանի մ'օր ալ Պէրլին պիտի կենայ:
Երկրին լրագրերը խրատ կուտան
Մարք-Մահման մարաջախտին որ աղգային
ժողովը լուծէ:

Փարիզ 21 մայիս.
Նախարարական տաղնապը կը շա-
րունակէ:

Օսմանեան 3 0/0 նոր քոնսոլիտէն
յառաջիկայ յուլիսին պիտի ելնէ, կըսեն,
բաժնին 25—30 ֆ:

Դոր Պանքան վարչական ժողով մը պի-
տի ունենայ Արեւելեան և Արեւմտեան սե-
ղանաւորներէ բաղկացեալ: Այն ժողովը
տէրութեան պիտի մեծն չինելու ալ պիտի
մասնակցի:

Կը հաւատեն թէ Պ. Թիէր խոր-
տուէր է Մարք-Մահման մարաջախ-
տին որ Պ. Տըքադի յանձնէ նոր նախա-
րարութիւն մը կազմելու գործը, որոյ մէջ
աջակողմեան կեդրոնը Պանքարթեան
մտցնել չուզեր:

Փարիզ 21 մայիս.
Կը հաւատեն թէ նոր նախարարու-
թիւն մը կազմուած է Տըքադի դեքին
փոխ-նախարարականութեամբ:

Լոնտոն 19 մայիս.
(Ռուս քոնս. 48 1/16
փոխ 1865 —
» 1869 57
» 1871 66
» 1872 85 1/4
Անգլ քոնս. 93 7/16

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բարձր. Մայր Թագուհին 500 լի-
րա շնորհէք 'ի նպատակ փոքր Ասիոյ
ստիպատան ժողովրդաց:

Մայրաքաղաքին անդադրական և
ամբողջական դեպտանտները, որք քա-
նի մ'ամսէ 'ի վեր բացակայ էին, հինգ-
շաբթի օրը Կ. Պոլսի վերադարձան:

Լիւպեքիէն եկած լուրերը կը ծա-
նուցանեն թէ 420 պարկ ալիւր հա-
տեն է արդէն հոն և հետագէտէն ու
հասնելու վրայ են թէ մայրաքա-
ղաքէն և թէ Անատոլիոյ ուրիշ գա-
ւառներէն:

Հինգշաբթի իրիկուն ժամը 41 ին
միջոցները մայրաքաղաքին ճէրաճ
փայտ թաղը հրդեհ պատահելով մեծ
տուէն մ'այրեցաւ:

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ ԵՆԱՏԱՐ ՈՒՄՈՒՄԻՆԷ		
40 մայիս	ուրաթ իրիկուն	54.15
41 »	շաբթի առաւօտ բացուեցաւ	52.35
	4 և օր	54
	Կ. Պոլսի 40 մայիս	
Սօսիէթէ Ժէնէրալի բաժինը	Անգլ. փո.	7.25
» ֆոնտանակութեան »		4.32
Կ. Պոլսի Պանքային »		4.30
Բրէտի Ժէնէրալ »		40.
Բրէտի Ժէնէրալ-Թրիք »		
Երկաթուղեկաց հին	Փո.	421
» նոր		96
Փոխ. 1863		353

ՊԱՅՄԱՆՔ

Դուրս դացած լրագրաց ճան ու
ծախքը խմբագրութեան վրայ է:
Լրագրոյ վերաբերեալ նամակ
կամ որ եւ իցէ գրութիւն Խմբագիր
—Տնօրէնին պիտի ուղղուի, Կ. Պո-
լս, Չիկիլի խան, Մաթիսի գրասեն-
եակը:
Ճամբու ծախքը չվճարուած նա-
մակ չընդունուիր:

» 1865	» 354
» 1869	» 288
» 1872	» 84.50
Փոխ. 1873	
Թրամուէլ	Օսմ. փո. 5.60

Ա. Զ. Գ. Ա. Յ. Ի. Ն.

Ս. ՊԱՏՐԻՍՏՐԻՆ ՈՒՆՏԸ.

Ինչպէս որ ծանուցուած էր, չո-
րեքշաբթի օրը Երեւոյ. Ընդհանուր
ժողովը Գումադապուրի Մայր Եկեղեցին
գումադապուրի Մաքսիմալիստներէ
վսեմ. Աղաբէկեան Սարգիս Եփէն-
տին:

Երեւոյ 7 ին 70 ի չափ Երեւոյ
խանաց և հաղարաւոր ժողովրդե-
ան ներկայութեամբ առեան բաց-
ուելով, դիւանը նախ Բ. Դանէն ե-
կած երկու հրամանագիր կարդաց,
որոց մին աղգին ըրած Պատրիարքա-
կան ընտրութեան վեհ. Սուլթա-
նէն հաստատուելը կը ծանուցանէր,
և միւսն ալ Սահմանադրութեան ար-
դէն վերաքննեալ կէտերուն Բ. Դու-
նէն ընդունուած՝ բաց Վեհ. Սուլ-
թանին վաւերացման ներկայացուե-
լուն համար պաշտօնական գործողու-
թեանց և հետեւաբար ժամանակի
կարօտ լլլալը ծանուցանելով՝ կը հը-
րամայէր որ Ս. Պատրիարքն ըստ օ-
րինի իւր ուխտը կատարէ:

Այս ընթերցումներէն յետոյ Դի-
ւանը Սահմ. չորրորդ յօդուածը կար-
դալով առաջարկեց որ ժողովոյ կող-
մէն խառն պատգամաւորութիւն մը
Ս. Պատրիարքին երթալով Երուսաղէ-
մատունէն խորհրդարանը բերէ. հե-
տեւաբար երկու եպիսկոպոս, երկու
վարդապետ, երկու քահանայ և չորս
ալ աշխարհական երեսփոխանք Դի-
ւանին անդամաց հետ պատգամաւոր
երթալով, նորընտիր Ս. Պատրիարքը
Եկեղեցին բերին, և բոլոր Երեւոյ
խանք ոտքի վրայ ելնելով ընդունե-
ցին:

Ամեն. Ներսէս սրբազան՝ Պատրի-
արքական աթոռին քովը կանգնե-
ցաւ, և երբոր դիւանը Սահմանադ-
րութեան պահանջած ուխտը կատա-
րելու հրաւերեց զինքը, Նորին Սըր-
բազնութիւնը դիւանը առեանքա-
նութիւն մ'ըրաւ, որոյ մէջ աղգին
ներկայ տնուր վեհակը ցոյց տալով,
այսպիսի անյաջող պարագայից մէջ
Պատրիարքական ծանր պաշտօն
յանձն առնելու մասին իր անբաւա-
կանութիւնը կը յայտնէր, և խաղա-
ղութեան, սիրոյ և միութեան հրա-
ւէր կարգաւոր կը հրաժարէր:

Առնաբանութեան աւարտէն
ետեւ՝ Առնապետ Եփէնտին նորէն
Սահմանադրութեան տեսակը Նո-
րին Սրբազնութեան ներկայացնելով
ուխտը կատարելու հրաւիրեց: Սըր-
բազան Պատրիարքը տատանեցաւ և
գարձեալ չուզեց ընդունիլ Պատրի-
արքական փառքի պաշտօնը, Բերտին-

քը կաթիլ կաթիլ կը հոսէր ճակատն
'ի վար, կը յուզուէր, կը տաղնապէր.
Դիւանին անդամներն և Գեր. Եպիս-
կոպոսները զինքը կ'ստիպէին թա-
խանձելով. վերջապէս Ներսէս Սըրա-
զան առ հարկի հնազանդելով աղ-
գին կամացը, Պատրիարքական Գոր-
դոթային վրայ ելաւ, երեսը սեղա-
նին դարձուց, և յուզեալ սրտիւ
Սահմանադրական ուխտը կատարեց.
յետոյ երեսփոխանաց դառնալով ը-
սաւ. «Ահա ես իմ ուխտը կատարեցի,
բաց զիսնաք, Երեսփոխան Տեալք,
որ այս ուխտը աչ միայն իմ կողմանէ,
այլ և ձեր ամենեցուն կողմանէ կա-
տարեցի»:

Այս հանդիսաւոր արարողութիւ-
նը կատարուէն ետեւ, Պատր. Գեր.
ֆոխանորդ. Հայրը Պատրիարքական
գումադապուր (Աստ) Նորին Սրբազնու-
թեան ձեռքը յանձնեց: Ասոր վրայ
Գեր. Մամբրէ կաթիկոպոս գիշերա-
հանդուստեան ձեռքը քեզ տէր Աստ-
ուած մեր՝ որ պարգեւեցեր զորս
զայս բարեաւ և խաղաղութեամբ
անցուցանելը աղօթքը կարդաց, պա-
րագային յարմարեցնելով, և բոլոր ե-
կեղեցականք ձայնակցեցան իրեն.
Ասով Ներսէս Սրբազանի Պատրիար-
քական ընտրութիւնը եկեղեցական
օրհնութեամբ և մաղթանքներով
ալ նուիրագործեցաւ:

Ետոյ նորընտիր Ս. Պատրիարքը
Գեր. եպիսկոպոսաց հրաւիրմամբ
պատրիարքական աթոռը բազմելով
բոլոր եկեղեցական հարց և երեսփո-
խանաց շնորհաւորութիւնն ընդունեց:

Այս արարողութիւնէն ետեւ՝ դիւա-
նին Ա. առեանքալիւր Մեծ. Եռսուֆ-
եան Եփէնտին համառօտ առեանքա-
նութիւն մը կարդաց, յանուն երես-
փոխանական ժողովոյ շնորհակալու-
թեան, որ բարեհաճեցաւ աղգին փա-
փաքը կատարել:

Ասոր վրայ առեանք գոյուեցաւ,
և վերոյիշեալ պատգամաւորութիւնը
նորէն Սրբազան Պատրիարքին առ-
ջին իյնալով հանդիւր Պատրիար-
քարան տարին:

Չորեքշաբթի իրիկուն համարձա-
ման տօնին ութիւր, Ամեն. Ս. Պատ-
րիարքը Ս. ֆրիլի Հիւանդանոցը դը-
նաց, և ինչպէս արդէն ծանուցուած
էր, հինգշաբթի առաւօտ Ս. Պատա-
րագ մատոյց 'իմիթարութիւն խղճա-
լի պատապարհեց և 'ի յիշատակ բա-
րեբարաց աղգին:

Այս աթոռի ժողովրդեան մեծ
բաղմութիւն գնացած էր 'ի Ս. ֆրի-
կի:

Ս. Պատրիարքը նախաձեռնեալ ետեւ
Հիւանդանոցին ամեն յարկերը պար-
տելով մանրամասնաբար աչքէ ան-
ցուց, իւր քառակն 6 տիկի նուիրեց, և
յիշեալ յարկին մաքրութեան ու բա-
րեկարգութեան մասին Հոգաբար-
ձութեան տարած հոգն ու աշխա-

տուր թիւներ տեսնելով՝ շնորհակալութիւն յայտնեց:

Ժամ իննուկէսին Պատրիարքարան վերադարձաւ:

Ռուսիոյ Հայ վարժարանաց տեսչութեան խնդրոյն վրայ մայրաքաղաքիս Լէվընթ Հէրլըտ քաղաքին մէջ հետեւեալ տղերքը կը կարգանք, որք պաշտօնական աղբիւրէ մ'եղած կերէին:

«Տեղական թերթերէն ոմանք զբոյց մը հրատարակած էին թէ ռուսական կառավարութիւնը կողմասեան գաւառին մէջ գտնուած բազմաթիւ հայ վարժարանաց հոգաբարձութիւնն ու եկամտաները հայոց կղերին ձեռքէն քլորի առնու, և միանգամայն Ռուսիոյ մէջ Հայաստանեայց եկեղեցւոյ վարչութեան վերաբերեալ կանոնադրութիւնը (Պալա-ժէնիս) քլորի վտարել:

«Մեր ստացած տեղեկութեանց նայելով՝ այս գրոյցներն անհիմն են: Ռուսիոյ կառավարութիւնը՝ կայսրութեան միւս մասերուն մէջ արդէն ի գործ գրուած գաղտնական կանոնադրութիւնը կողմասեան գաւառին մէջ ալ մտնելով, Հայոց վարժարաններն ալ տեսչի մը հսկողութեան ներքեւ գործած եղան, ինչպէս որ Միացեալ-Յունաստան ժողովրդեան վարժարաններն ալ գործած են: Բայց այս հսկողութիւնը մի միայն ուսուցման կամ վարժարանական մասին կը վերաբերի, և ոչ երբեք վարժարանաց վարչութեան ու եկամտից, որք իրենց առջի վիճակին մէջ թողւած են:

«Ելլովիմոնի կաթողիկոսն, ոչ միայն դէմ կ'ենցած չէ այս անօրէնութեան, այլ և իր իշխանութեան ներքեւ գործող եկեղեցական իշխանութեանց ալ պատուիրեց որ վերոյիշեալ տեսչութեան անկողնի մէջ ընեն: Եւ արդարեւ Տիֆլիսի վարժարանաց տեսչին իր առաջին այցելութեան մէջ շատ դուրս եղած է Հայոց կղերէն գրեթէ անկողնի մէջն:

Այս տեղեկութեամբ կը հաստատուի արդէն պտուտած զրոյցը: Հայոց գաղտնիքները Ռուս տեսչի հսկողութեան ներքեւ գործել են: Կը մնայ միայն գիտնալ թէ այդ տեսչին պաշտօնը լոկ հսկողութիւն է, թէ որոշեալ հիմնադրի մը համեմատ անօրէնութիւններ ու կարգադրութիւններ ալ ընել: Վասն զի այս երկուքին մէջ անհստակ տարբերութիւն կայ: Լէվընթ Հէրլըտ այս կէտն ալ պէտք էր պարզէր, որպէս զի «Հայ վարժարանաց հոգաբարձութիւնը Հայոց կղերին ձեռքէն չէ առնուած» բռնաբանին ինչ աստիճան կարեւորութիւն ունենալը հասկնալիս: Նմանապէս պէտք էր սա կէտն ալ պարզէր թէ հոգաբարձութիւն ընելով վարժարանի մը նիւթական մատակարարութիւնը միայն պէտք է հասկնալ թէ ներքին անօրէնութիւնն ալ, ինչպէս որ մեր մէջ կը հասկնուի:

Այս կէտերը պէտք է պարզուին, որպէս զի եղած անօրէնութեան վերայ ճշդ գաղափար մ'ունենանք, և ըստ այնմ գաղափարութիւն ընենք:

Մ. Լէվիմոնայ Արարատը պիտի հաճի կամ պիտի կրնայ ստաց. տեղեկութիւն մը հրատարակել այս կերպ որ ինքզնիք վրայ, որ աղբիւն կենաց խնդիրն է:

Մէղդուրեան բարեհասակ վարժարանի աշակերտք և աշակերտուհիք՝ Գաղափայ և շրջակայից սովորած ժողովրդոց դուռն վիճակին կարեկցելով՝ մէջնին հանգանակութիւն մը բացած և 433 շրջ 25 փառա հաւաքելով մեզ զրկած են, որ-

պէս զի յանձնենք՝ առ որ անին է: Կը գովենք Մէղդուրեան վարժարանի մատակարար սանուց և սանահետք այս մարդատիրական աղբիւն գործը, որ բարոյական ողջամիտ կըրթութեան մ'արդիւնք է, և զիրենք գաղափարակող վարժարանին պատիւ:

ՆԵՐԿԱՅԻՍ ՎՐԱՅ ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆԻԿԻ

Ընտանի թշնամին և օտարացեալ թշնամին շատ քիչ տարբերութիւն ունին իրարմէ:

Տեսէք և գտնեցէք: Երբ աղբիւր Սոյ կաթողիկոսական ինկած աթոռին ձեռք կը կարկուռէ, անոր բռնաբարոյը կը գաղափարաւորէ՝ անկարելի և եղբուն համարելով և արժանաւորին ընտանի թշնամին գիւրացեանէր, ընտանի թշնամին ձայնը կը ձգէ, կը պօսայ, կը խնայուէր, ճշդ-ճիմ օրինաւորութիւններ կը փնտրուէ, յանցաւոր կը համարի զանոնք որ աղբիւրնաւորութիւնը և անբարոյ յակնաւորութիւնը եկեղեցիէն դուրս կը վտարեն և բարոյականութիւնը կը մոյժեն:

Երբ աղբիւր Սոյ վարժարանի տնօրէն որ սչ առաջինին պէս տիգրի մէջ կ'իյնի, այլ արեւելի մէջ կը թաւալի, կուգէ որեւէ և միտաւել և կանգնել, դարձեալ ձայնը կը բարձրանան: Ոճիւրը վրէժինդրութիւն կը գոչէ, ոճրագործը ընտանի թշնամին քըզանցքներուն տակ կը ծածկուի, արդարութիւնը կաշառքի մէջ կը խղ-դուի, և դերեղմանը՝ կաշառակործ մը դիակապուտ մատնանիչցոյց կուտայ: Նոյն ընտանի թշնամին յանցաւոր մը գտնելուն գոհ չէ, վասն զի ոճրագործի գողակից չէ: Այլ կուգէ որ անմեղ մը չի մնայ իւր աղբիւն մէջ, եւ ամեն ոք բարոյական աղաւելութեամբ շաղախի:

Երբ եկեղեցական մը ուխտին դրժէ, բարոյականի դէմ մեղանչէ, անառակութեամբ դայթակղի, ընտանի թշնամին հայրենի եկեղեցւոյն պաշտպանը ոչ թէ մարդկային տկարութեան ներսդաժիտ՝ այլ անառակութեան ջատագով կը հանդիսանայ, բնական օրինաց կը դիմէ, կուտալը օրնութիւնը կը նախատէ:

Երբ աղբիւն ընդհանրութեան հերձեալ ու օտարացեալ մեծ մաս մը, որ իր աղբիւններէն չի խորշը, հայրենի աւանդութեանց և իրաւանց անուամբ կ'ստի կուտի օտարին աւանդականութեանց դէմ, նորա բռնաւորական իշխանութեանց դէմ պատուար կը հանէ, կը մտաւոր, նորա պատահանները կարճամտութիւն և միայն այս գրից մէջ գտնուելով և կրօնամբնութեան աղբիւրէն հեռանալովը աղբիւրն ընդհանրութեան և հայրենի եկեղեցւոյն կը մօտենայ, նոյն ընտանի թշնամին՝ որուն շրջաքերը վտանգ կը տեսնեն հոն մեր օգուտ կայ և օգուտ կը տեսնեն մեր վտանգ կայ: Դա՛ւ է կը կանչէ, և աչքերը դոյ կը դիմէ այն սրտով և մըտք օտարացեալ թշնամին ձեռք կըրկնցնէ, այն օտարացեալն որ զինք կարճամտութիւն, օտարացեալն՝ որ իր եկեղեցւոյն հերձակիտ կը քարոզէ, որուն եկեղեցւոյն անունը տալ կը խորշի, որ իրեն մի միայն պաշտօն և հարկ կը համարի իր տիրոջ շրջաքերուն մէջ օգուտը գիտնալին վրէժն անցնելու այն ծանր և գիտարարելովը՝ որ իր պարանոցը կը կաշկանդէ, իր համալցեացը հայրը կը:

Ահա տեսէք և գտնեցէք, ինչ է տարբերութիւնը այս երկու տա-

* Շառիկան Յօհաննէս աղային յանձնեցին:

րերաց մէջ, ո՛ւր է զանազանութիւնը այս երկու կուտակութեանց մէջ: Միայն հոն է որ մէկը գիտէ թէ ինչ կընէ և ո՛ւր կը գիտէ: Իսկ միւս ուղարկելին չգիտէր, չգիտէր, չիմանար թէ ինչ կընէ, ո՛ւր կը գիտէ: Գիտութեան, գաղափարեան, սքնափառութեան, կարճամտութեան, շահախորութեան ձուլածոյ մ'է, կործանման գործիք մ'է, որուն ըրած աւերակաց բեկորներն օտարին պիտի ծառայեն:

Գ.

Ասկից երեք տարի առաջ, ճիշտ նոյն օրերուն՝ երբ Պապերու լուծին տակ կը հեծէր Հռոմ, և Վատիկանու մէջ ժողովը մը անսխալականութիւն հաստատելու նախապատրաստութիւն կը տեսնէր, գիտածով չորս անձինք միատեղ գտնուեցանք: Ուսումնական Տաճիկ փաշա մը, Սրբաւնեաց ծառայութեան մէջ Յոյն մը, Եւրոպայի Ֆրէնկ մը՝ որ ձեռքը Ռոմիւ տէ Տէօ Մօնտի տեսարակ մը ունէր, և ես՝ որ քիչ մը հեռու նրատած ունիւրէր էի: Փաշան տեսարակը ձեռքն առաւ և իտ. Բաշանտէի «Վատիկանեան ժողով» վերնադիրը կարգաց, և անսխալականութեան վրայ խորհրդածելով՝ այսպիսի վարդապետութիւն մը կաթողիկոսութեան անձնատեղանութիւն ըլլալը նշմարելն յայտնեց, և «Եթէ վճռուի, Պապութիւնը քանի տարի կեանք կընայ ունենալ» հարցոյ: Բիւզանդացի Յոյնը, ինչպէս բնական էր, «Յոյսն երեսուն տարի հաղիւ» պատասխանեց: Իսկ ես՝ Հայ մարդ՝ ինչպէս ինձի ալ ընաւ կան էր՝ անսխալութիւն ըրի փաշայի մը բարձր պատուոյն, Յոյնի մը քաղաքականութեան, և Ֆրանկի մը դըլխարկին, և լռեցի: Եւրոպացին քիչ մը մտածելէն վերջը, ըսաւ. «Գուք ծանր մարդիկ էք, ձեր լեզուները ունենէն վերջը օտար լեզուով ալ ուսմանք ըրած էք և պատմութիւն գիտէք: Հռոմեական կայսրութեան սկիզբը, երբ Բիւստանէութիւնը գետնի տակ կը ճնշուէր, և իր երեսը կը պահէր իւրը աշխարհիս թշնամութեանն ու հալածմանքէն, կուտալաւ թիւնն այնպիսի խայտառակութեան և զեղծման հատած էր, որ Հռոմեական կայսերաց ամենէն խեղճերն Արամաղայ Աթենասայ Ապոլոնի եւ ուրիշ երեւելի դիցաբանները կը տարել կուտային, և իրենց յարմարեցնելով՝ ժողովրդոց կըրկապագութեան կուտային: Բայց դարձեալ Բիւստանէութիւնը տիրող կրօնը ըլլալու համար 300 տարի պէտք եղաւ տակաւին հարիւրաւոր տարիներ անցան և մեհեանները կանգուն էին, դոյ կամ բաց: Բիւզանդական կամ սուրբին կայսրութեան թէպէտ Հռոմեական ապականութեան հիմանց վրայ հաստատեալ՝ հազար տարի ապրեցաւ: Թէ եւ ամեն գեղծմանք, ամեն մոլութիւն, ամեն անբարոյականութիւն, ամեն սասանումն, իր կեանաց շարունակ կ'ապառնար և ամեն փոքր հարուածէ կը տասանէր, բայց դարձեալ երկատարը և զօրաւոր թշնամի մը պէտք կար որ այդ խաւրած էր, վասն զի խորունկ և հիմունաւոր հիման վրայ հաստատեալ էր, ինչպէս կուտալաւ թիւնը՝ որ այն չարի դարերով արամատացեալ տարածուած էր: Մեծամեծ և ընդարձակ տէրութեանց, բազմատարած և ընդհանրացեալ կրօնից հոգեւորութիւնն ալ երկայն ժամանակներ եւ դարեր կը քչէ: Եւս մեռաւ, Եւս ընկաւ կըսու, և կըսանք որ դիպուած մը՝ նոր ուղիւթիւն մը՝ նոր

հանճար մը՝ իրեն թէ՛ դարման թէ՛ կենաց ճառագայթ և թէ՛ առողջութիւն կը պարգեւէ: Կարելի է թէ ամենքն ալ առ երեւոյթ ըլլան, բայց ճշմարտութիւնը հոն է որ դարբնութեանք կը շնորհէ: Այսպէս կ'իմանամ ես նաեւ Պապական եկեղեցին, որ մահաբեր հարուածը թէպէտ սակից երեք հարիւր տարի առաջ ընդունած է Լուսերի ձեռաց, բայց եւ այնպէս առողջ կ'երեւայ, և կը համարձակի, կը յանդգնի նաեւ անտեղի վարդապետութեամբ մը Բիւստանէութիւնը և Մահմետականութիւնը և բոլոր աշխարհը գայթակղեցնել, և որ դեռ պիտի գայթակղեցնէ և անշուշտ պիտի մեռնի: Բայց իր հոգեւորութիւնը երկայն պիտի տեսէ, ո՛ր գիտէ քանի՛ հարիւր տարի»:

Լուսութիւն մը յաջորդեց աս խօսքին: Փաշան սկսաւ մտածել և պատասխան մը չտուաւ: Յոյնը անոր լռութեան հետեւեցաւ, ես ալ լսածիս ճշմարտութեանը վկայեցի սրտէս՝ առանց բերան բանալու:

Հիմա թէպէտ այս հոգեւորութեան օրէ օր ճշմարտութիւնը յայտնի կըլլայ Պապականութեան վրայ, բայց նաեւ սա ճշմարտութիւնն ալ կերեւայ, որ այս հոգեւորքը՝ շատ առողջներու մահաբեր հարուածներ կրնայ տալ թէ որ Աստուած չորրորդի աշխարհը: Վասն զի ինչ կը տեսնենք շուրջերին ժամանակաւոր իշխանութիւնը կրօնական ժամանակաւոր իշխանութեանը կրօնական գաղափար, թէպէտ իր ժողովրդոց մէջ մասը անտարբեր, դարձեալ ահագին ցանց մը ձգած աշխարհիս հինգ մասերուն վրայ, աղբիւր և ժողովուրդը և թաղաւորութիւնը կը ջոնայ կաշկանդել և հանճարը՝ որ դեռ երեւել երկու հզօր ինքնակալութեանց հետ կուտեն լոկ աշխարհիս մաքրալեզուական դաշնակցութեանց կրճիւր խղեց, հզօր բանակներ ջարդ ու բուրդ խորտակեց, բերեցաւ և քաղաքներու բարձրաբերձ պարիսպներն ու դռները իջեցուց, այսօր երկու տարի է դեռ չլրացաւ պատուել այս սարդի ստապիր: Եւ այն հանճարը՝ որ միայնակ Սրատորիս խոնարհեցուց, Եւրօլէոն Արորդը ոչնչացուց, և Գաղղիոյ սնափառութեան սահման ցուցուց, հիմա առանձին չէ՛ իր պատերազմին մէջ, այլ իրեն նիզակակից ունի Հերկտիս, Խառլիս, Պարոլի, Գոնական եկեղեցին, բողոքականութիւնը, վիլիստիստութիւնը, կրօնական հին դաշնակցութեանց լուծումն Աստուրի և Մպանիոյ մէջ, և դարձեալ իւր հակառակորդը ոչ միայն ընկճեալ չէ, այլ դեռ կը խիզախէ, կ'ապառնայ և երբեք չվճարուի:

Այս թշնամին է ահա որ բանակ մ'ալ Սրեկը Հայ Աղբիւն ասն մէջ ունի, վարձկան խումբ մը, որ արհեստին կարեւոր ուսմանքները կընէ և ի պատերազմ կը մարտըլի Հռոմի, Վիեննայ, Վիեննայի, Լիւսանն և Պօլիս խառնակութեան զաւակն է այս խումբը, որ ութ հարիւր տարի կըլլայ հիմա որ Հայաստանեայց եկեղեցին քանդուելու և նոր ձեւի մը թափելու կաշկանդ: Թագ, դաւադան, պալիս, օրհնութիւն, բռնութիւն, յալածականութիւն, զրպարտութիւն, հալածանք, չորրորդութիւն, բանադրանք, սուտ վարդապետութիւն, ուսմանք և տղապետութիւն ըստ տեղոյն և ըստ պարագային շուրջած է: Ամեն սրտաբարձ զինադաւար մը կուտենայ, աս պատերազմը վայրկեան մը չէ ունեցած, ամեն պատերազմ սահման մը կուտենայ որուն մէջ կը դործէ, սակիւ առանձին քիչ շատ իր զէնքերը տալածած՝ իր յալածական նշանը կ'անդ-

Լուսնայրայ պաթալ նաղարի ինչ պա-
ղըրաճաղը ինչն իւրնը քէյթիէթէ
կաթիլաւոր օլունաւու :
25 նիսան 1874 Պապը Սէրասքէրի

ԱՆՈՒԱ ՆՔԵՐԱԿՆՈՂ ԶՈՒՐ
ԵՒ ՓՈՇԻ

J.V. BONN

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆՆ ԲՅՇԿԻՆ
Այս Զուրն եւ փոշին ուրիշ
ամեն Զուրնիք եւ փոշիներէ դե-
րադանց է իւր անուշ հոտովն եւ
օդաւար յատկութեամբ, եւ
անոնց ամենէն ալ հարկւրին 40
վար զնով կը ծախուի :
Ամեն գլխաւոր դեղաւորաճա-
ւաց եւ անուշահոտութեամբ վա-
ճառողաց քով կը գտնուի :

ԱՄԵՐԻԿԱՆ ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ
ՏՕՔԹՕՐ Ժ. Վ. ՊՕՆՆ ԲՅՇԿԻՆ
Այս Զուրն եւ փոշին ուրիշ
ամեն Զուրնիք եւ փոշիներէ դե-
րադանց է իւր անուշ հոտովն եւ
օդաւար յատկութեամբ, եւ
անոնց ամենէն ալ հարկւրին 40
վար զնով կը ծախուի :
Ամեն գլխաւոր դեղաւորաճա-
ւաց եւ անուշահոտութեամբ վա-
ճառողաց քով կը գտնուի :

ՇԻՐՔԵԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ
ՇՈԳԵՆԱԿՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ
1874 ՄԱՅԻՍ 1 ՁՈՐԵՐՇԱՐԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ
ՄԻՆԶԵՆ Ի ՆՈՐ ԿԱՐԳԱՂՈՒԹԻՒՆ
ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ ԲԱՆՈՂ ՇՈՒՆԵԱՆԵՐԸ
ԲՈՒՐՔԵՆ ԵՆՈՂ ՇՈՒՆԵԱՆԵՐԸ

- 11 30 Ենթինաւալէն Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին, Սիւնի,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Արնաւալ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք
11 45 Արնաւալ, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Գապաթալ
12 Պէօլիւք, Բաշապալ, Գապաթալ, Բ. Հիւսար, Գապաթալ,
Վանիք, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Գապաթալ, Գուրուչ
12 30 Ենթինաւալէն Մէղար, Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին,
Պէօլիւք, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Արնաւալ, Գուրուչ, Օրթաքէյ,
Պէօլիւք
1 45 Բ. Եւ Ա. Գապաթալ Մէղար, Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Արնաւալ, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք,
Վանիք
1 30 Պէօլիւք, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Բաշա, Գապաթալ, Բ. Հի-
սար, Վանիք, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Գապաթալ, Գուրուչ, Իւսիւսալ
1 30 Վանիք, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Գուրուչ, Իւսիւսալ,
Տուք, Պէօլիւք
2 30 Ենթինաւալէն Մէղար, Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Արնաւալ, Գուրուչ, Օրթաքէյ,
Պէօլիւք
3 30 Պէօլիւք, Պէօլիւք, Բաշա, Բ. Հիւսար, Գապաթալ, Վանիք,
Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Գապաթալ, Գուրուչ
4 15 Մէղար, Ենթին, Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին, Ենթին,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Արնաւալ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք
5 30 Ենթինաւալէն Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին, Պէօլիւք, Բ. Հի-
սար, Պէօլիւք, Արնաւալ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք
6 30 Ենթինաւալէն Պէօլիւք, Թարապիւ, Պէօլիւք, Ենթին, Ենթին,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Գապաթալ, Արնաւալ, Պէօլիւք, Օրթաքէյ,
Գուրուչ, Իւսիւսալ
7 Արնաւալ, Ենթին, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Գուրուչ, Իւսիւսալ,
Տուք, Պէօլիւք, Գապաթալ
8 Ենթինաւալէն Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին, Ենթին,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Արնաւալ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք
8 45 Պէօլիւք, Պէօլիւք, Բաշա, Բ. Հիւսար, Գապաթալ, Վանիք,
Ա. Հիւսար, Գապաթալ, Վանիք, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Գապաթալ,
Գուրուչ, Իւսիւսալ
8 45 Մէղար, Ենթին, Պէօլիւք, Թարապիւ, Պէօլիւք, Սիւնի, Պէ-
օլիւք, Պէօլիւք, Արնաւալ, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք
10 Ենթինաւալէն Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին, Ենթին,
Ենթին, Բ. Հիւսար, Արնաւալ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Գապաթալ
10 45 Պէօլիւք, Թարապիւ, Ենթին, Ենթին, Արնաւալ, Գուրուչ,
Օրթաքէյ, Պէօլիւք
ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ ՇՈՒՆԵԱՆԵՐԸ
12 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Պէօլիւք, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Են-
թին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Ենթին, Ենթին
1 Գապաթալ, Իւսիւսալ, Պէօլիւք, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք,
Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Արնաւալ, Գապաթալ, Բ. Հի-
սար, Պէօլիւք, Ենթին, Ենթին, Ենթին, Թարա-
պիւ, Պէօլիւք, Ենթին, Ենթին
1 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Գուրուչ, Արնաւալ, Պէօլիւք, Բ. Հիւսար,
Ենթին, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք
2 15 Իւսիւսալ, Գուրուչ, Պէօլիւք, Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Վա-
նիք, Գապաթալ, Բ. Հիւսար, Գապաթալ, Բ. Հիւսար, Գապաթալ,
Բ. Հիւսար, Գապաթալ, Պէօլիւք, Պէօլիւք

- 2 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Բ. Հիւսար, Ենթին, Սիւնի,
Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Մէղար
3 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Արնաւալ, Գապաթալ, Պէօլիւք,
Բ. Հիւսար, Ենթին, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Ենթին,
Ենթին
5 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Ենթին,
Պէօլիւք, Թարապիւ, Պէօլիւք, Մէղար, Ենթին
5 30 Գապաթալ, Սիւնի, Պէօլիւք, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք,
Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Վանիք, Պէօլիւք, Արնաւալ, Գապաթալ
6 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Գապաթալ, Բ. Հիւսար, Ենթին,
Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Մէղար
8 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Գապաթալ, Պէօլիւք, Բ. Հիւսար,
Ենթին, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Ենթին
9 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Բ. Հիւսար, Ենթին, Ենթին,
Թարապիւ, Պէօլիւք, Մէղար
45 Գուրուչ, Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Վանիք, Ա. Հիւսար, Գապաթալ, Բա-
շա, Պէօլիւք
10 Գապաթալ, Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Գուրուչ, Արնաւալ, Արնաւալ,
Բ. Հիւսար, Պէօլիւք, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Մէղար
Բ. Հիւսար, Գապաթալ
10 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Վանիք, Գապաթալ, Ա. Հիւսար, Գապաթալ,
Բաշա, Պէօլիւք, Պէօլիւք
10 30 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ, Պէօլիւք, Բ. Հիւսար,
Ենթին, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք, Ենթին
11 Գուրուչ, Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Օրթաքէյ, Վանիք, Ա. Հիւսար,
Գապաթալ, Բաշա, Պէօլիւք, Պէօլիւք
11 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Գուրուչ, Արնաւալ, Պէօլիւք, Պէօլիւք,
Բ. Հիւսար, Ենթին, Թարապիւ, Պէօլիւք
11 30 Գապաթալ, Պէօլիւք, Գուրուչ, Օրթաքէյ, Պէօլիւք, Պէօլիւք,
Արնաւալ
12 Պէօլիւք, Օրթաքէյ, Արնաւալ

ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ ԵՆԹԻՆԱՆԵՐԸ

Ժամ	ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ ԵՆԹԻՆԱՆԵՐԸ	Ժամ	ԿԱՏԱՐԵԼԱԳՈՐԾԵԱԼ ԵՆԹԻՆԱՆԵՐԸ
12	45	12	45
12	30	12	40
1	40	1	40
1	30	1	40
1	50	2	5
2	25	2	30
2	50	3	40
3	20	3	40
4	30	4	40
4	30	4	40
5	30	5	40
6	30	6	30
6	35	7	
7	30	8	
8	15	8	30
8	40	9	
9	40	9	30
9	40	10	
10		10	20
10	30	10	40
10	40	11	
11	5	11	45
11	25	11	40
11	40	11	50
12		12	5

TCHITLI

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ԶՈՒՐ
ԶԻԹԼԻԻ
ՊՐՈԴԱԿՏՈՐ ՄՕՏ
Կոնստանտին Գրիգորիան
Այս հանքային Զուրն Երրորդի մէջ

Գաւառացի մի եւ նոյն կը րոյի ջրոց ամեն-
նուն հետ կընայ մըրի իւր բուժական
յատկութեամբ :
Կը վաճառուի մեծ եւ փոքր քանա-
կութեամբ Կ. Պոլիս վարձակալ ընկե-
րութեան կեդրոնատեղին Սուլթան Հա-
մաթ Թիւ 11, Կ. օրիս Ենթին փո-
ղոց Թիւ 16, 18, 20 եւ 22 Տէլլա Սու-
տարի գեղարարներ մայրաքաղաքի ա-
մեն գեղարարները :

ROB BOYVEAU LAFFECTEUR ԲՈՊ ՊՈՍԿԸ
ԼԱՅԵԹԵՐՈՐ
Հաւանութեան ստացած Գաղղիոյ Պէօլիւք, Արնաւալ եւ Թարապիւ
Ժիրոյ տը Սէն-Պիէր-Պէր-Ենթին վաճառարացած :
Արնաւալ մաքրող գեղարար մէջ այս շիրտի վրայ առաջին տեղը բռնած է թէ
իւր ազդեցութեամբ որ 25 տարիէ ի վեր փորձով հաստատուած է, եւ թէ իւր մի-
մայն բուժական բաղադրութեամբ, Հիւսիսային կըրուժէ, առանց սնդիկի մորթի հի-
ւանդութիւնները, որքան խոր եւ ծանրագործութեան ու չարահասութեան պատ-
ճառեալ հիւանդութիւնները նմանապէս եւ մանաւանդ թէ նոր եւ թէ հին տարա-
փոխիկ հիւանդութիւնները որք քորահիւսի սնդիկով եւ իտալիա տը բոժաօրով
են բուժիր :
Կը գտնուի Փարիզ Բիշէր փողոց 12, եւ Կ. Պոլիս Ենթին Զամի փողոց Թիւ 16, 18
20, Տէլլա Սուտարի, Պ. Մանիլի, Օյանիլի, Վէլլիյի, Զոպանդուլուի, Քասապեանի
եւ Աւեքեանի գեղարարները

ԶԳՈՒՇԱՅԻՔ ԳՈՂԵՐԷՆ

Ամենէն վնասակար գողերը՝ պատուաւոր վաճառականաց ստա-
րագրութիւնն ու նոյնը խորհրդակցութեան են : Հետ անգամ գէշ
ու աւելցնութեան վնասակար բաղադրութիւններ կը ծախեն հնա-
րոյններուն նշաններով եւ անոնց բուն վաճառքին անունն ու համա-
րումը կը կորսնեն :
Ուստի մարքողական փոշին ու փարիկի բժշկական Արաքեմիա-
յին հաւանութեան ստացած է, շատ վաճառուելուն պատճառաւ ա-
մենէն շատ կը խորհրդակցի :
Ուստի գողները չխաբուելու համար շի-
շերուն պատեանը փոխարին հարկ եղաւ :
Այսուհետեւ բուն Ուստի փոշի պէտք է
ճանչնալ այն շիշերը՝ որոց ծայրերը՝ ներկայ կը-
նիքը կը գտնուի չորս գունով :

ROGÉ
Tout alcool ne
peut pas être
cacheté imprimé en quatre
couleurs devra être consi-
déré comme ne sortant pas
de la fabrique
de l'inventeur.
PARIS

LLOYD SUISSE
ԼՈՅՏ ՍՈՒՍԻՍ
Ապագայի վաճառք, Գրամ Եւ Այլն, ծովու եւ գետի վրայ Երրորդի
Հիւսիսային եւ Օսմանեան շրջաններով եւ առաջատարութեամբ եւ
ցամաքի վրայ ալ երկրամասերով փոխադրելու վաճառքաց գէշ միջոցն
նաեւ բոժաօրով ամեն կողմ զրկուած լեցուն նմանիկը եւ ծրարներ :
Ա. Եւ Կ. մանրամասն տեղեկութեան համար պէտք է դիմել առ
Բ. Եւ Կ. Գրամ-Եւ
ՀԵՐՄԱՆ ՀԵԼՊԵՆԿ
Ի Գալաթիա
Գրամ-Եւ
ԱՂԻՔՍԱՆԿԻ ԲԵՔՄԵԶ
Պաճճէ Գաբու